

Downloaded via the EU tax law app / web

62016CJ0532

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

11 aprilie 2018 (*1)

„Trimitere preliminară – Sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (TVA) – Limitarea dreptului la deducerea taxei plătite în amonte – Regularizarea deducerii taxei plătite în amonte – Livrarea unui teren – Calificare eronată drept «activitate impozitată» – Indicarea taxei pe factura inițială – Modificarea acestei indicații de către furnizor”

În cauza C-532/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei), prin decizia din 3 octombrie 2016, primită de Curte la 18 octombrie 2016, în procedura

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

împotriva

SEB bankas AB,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, și domnii J.-C. Bonichot (raportor), A. Arabadjiev, S. Rodin și E. Regan, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 4 octombrie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

–

pentru SEB bankas AB, de M. Bielskienė, în calitate de consilier, asistată de A. Medelienė, avocat;

–

pentru guvernul lituanian, de D. Kriaušėnas, de R. Krasuckaitė și de J. Prasauskienė, în calitate de agenți;

–

pentru Comisia Europeană, de L. Lozano Palacios și de J. Jokubauskaitė, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 20 decembrie 2017,

pronun?? prezenta

Hot?r?re

1

Cererea de decizie preliminar? prive?te interpretarea articolelor 184-186 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugat? (JO 2006, L 347, p. 1, Edi?ie special?, 09/vol. 3, p. 7, ?i rectificare ?n JO 2015, L 323, p. 31, denumit? ?n continuare „Directiva TVA”).

2

Aceast? cerere a fost formulat? ?n cadrul unui litigiu ?ntre Valstybin? mokes?i? inspekcija prie Lietuvos Respublikos finans? ministerijos (Inspectoratul fiscal de stat din cadrul Ministerului de Finan?e al Republicii Lituania) (denumit ?n continuare „administra?ia fiscal?”), pe de o parte, ?i SEB bankas AB, pe de alt? parte, cu privire la o rectificare a impunerii c?reia i?a f?cut obiectul aceast? societate ?n scopul de a regulariza deducerea, operat? de societatea respectiv?, a taxei pe valoarea ad?ugat? (TVA) pe care o achitase cu ocazia achizi?ion?rii unor terenuri.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3

Articolul 12 alineatul (1) litera (b) din Directiva TVA prevede:

„(1) Statele membre pot considera ca persoan? impozabil? orice persoan? care efectueaz?, ?n mod ocazional, o opera?iune legat? de activit??ile prev?zute la articolul 9 alineatul (1) al doilea paragraf ?i, ?n special, una dintre urm?toarele opera?iuni:

[...]

(b)

livrarea de terenuri construibile.”

4

Articolul 135 alineatul (1) litera (k) din Directiva TVA are urm?torul cuprins:

„(1) Statele membre scutesc urm?toarele opera?iuni:

[...]

(k)

livrarea de terenuri pe care nu s?au ridicat construc?ii alta dec?t livrarea de terenuri construibile prev?zut? la articolul 12 alineatul (1) litera (b).”

5

Potrivit articolului 179 din Directiva TVA:

„Persoana impozabilă efectuează deducerea scăzând din valoarea totală a TVA datorate pentru o anumită perioadă fiscală valoarea totală a TVA pentru care, în aceeași perioadă, dreptul de deducere a apărut și este exercitat în conformitate cu articolul 178.

Cu toate acestea, statele membre pot solicita ca persoanele impozabile care efectuează operațiuni ocazionale definite la articolul 12 să exercite dreptul de deducere doar la momentul livrării.”

6

Capitolul 5 din Directiva TVA, intitulat „Ajustarea deducerilor”, conține printre altele articolele 184-189.

7

Articolul 184 din Directiva TVA prevede:

„Deducerea inițială este regularizată atunci când este mai mare sau mai mică decât cea la care are dreptul persoana impozabilă.”

8

Articolul 185 din Directiva TVA prevede:

„(1) Regularizarea se efectuează în special atunci când, după întocmirea declarației privind TVA, apar modificări ale factorilor utilizați la stabilirea sumei de dedus, de exemplu atunci când se anulează cumpărări sau se obțin reduceri de preț.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), nu se efectuează regularizări în cazul operațiunilor rămase total sau parțial neachitate sau în cazul distrugerii, pierderii sau furtului demonstrate sau confirmate în mod corespunzător sau în cazul bunurilor preluate pentru oferirea de cadouri de mică valoare sau de eșantioane, în conformitate cu articolul 16.

Cu toate acestea, în cazul operațiunilor rămase total sau parțial neachitate sau în cazul furtului, statele membre pot solicita efectuarea regularizării.”

9

Articolul 186 din Directiva TVA prevede:

„Statele membre stabilesc normele de aplicare a articolelor 184 și 185.”

10

Articolul 187 din Directiva TVA are următorul cuprins:

„(1) În cazul bunurilor de capital, regularizarea este operată pe o perioadă de cinci ani, incluzând anul în care bunurile au fost achiziționate sau fabricate.

Cu toate acestea, statele membre își pot baza regularizarea pe o perioadă de cinci ani completă de la data la care bunurile sunt utilizate prima dată.

În cazul bunurilor imobile achiziționate ca bunuri de capital, perioada de regularizare poate fi prelungită până la 20 de ani.

(2) Regularizarea anuală se efectuează numai pentru o cincime din TVA aplicat bunurilor de capital sau, în cazul prelungirii perioadei de regularizare, pentru o fracțiune corespunzătoare din TVA.

Regularizarea prevăzută la primul paragraf se efectuează în funcție de modificările dreptului de deducere în anii următori față de anul în care bunurile au fost achiziționate, fabricate sau, după caz, utilizate prima dată.”

11

Potrivit articolului 188 din Directiva TVA:

„(1) În cazul în care sunt livrate în perioada de regularizare, bunurile de capital sunt considerate ca și când au fost utilizate pentru activitatea economică a persoanei impozabile până la expirarea perioadei de regularizare.

Activitatea economică este considerată impozabilă în întregime în cazurile în care livrarea de bunuri de capital este impozabilă.

Activitatea economică este considerată scutită în întregime în cazurile în care livrarea de bunuri de capital este scutită.

(2) Regularizarea prevăzută la alineatul (1) se efectuează o singură dată pentru perioada de timp rămasă din perioada de regularizare. Cu toate acestea, atunci când livrarea de bunuri de capital este scutită, statele membre pot să nu solicite o regularizare în măsura în care cumpărătorul este o persoană impozabilă care utilizează bunurile de capital respective doar pentru operațiuni care dau drept de deducere.”

12

Articolul 189 din Directiva TVA prevede:

„Pentru aplicarea articolelor 187 și 188, statele membre pot adopta următoarele măsuri:

(a)

definirea conceptului de bunuri de capital;

(b)

precizarea valorii TVA care este luată în considerare pentru regularizare;

(c)

adoptarea oricăror măsuri necesare pentru a se asigura că regularizarea nu creează avantaje nejustificate;

(d)

permiterea simplificărilor administrative.”

13

Potrivit articolului 250 alineatul (1) din Directiva TVA:

„(1) Fiecare persoană impozabilă depune o declarație privind TVA în care se menționează toate informațiile necesare pentru a calcula taxa exigibilă și deducerile de efectuat, inclusiv, în măsura în care acest lucru este necesar pentru stabilirea bazei impozabile, valoarea totală a operațiunilor referitoare la această taxă și la aceste deduceri, precum și valoarea operațiunilor scutite.”

Dreptul lituanian

14

Articolul 65 din Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokestis statymas (Legea Republicii Lituania privind taxa pe valoarea adăugată), astfel cum a fost modificat prin Legea nr. IX-1960 din 15 ianuarie 2004, intitulat „Reguli generale privind regularizarea deducerilor de TVA”, prevede:

„În cazul în care, după depunerea declarației de TVA pentru perioada fiscală vizată, plătitorul de TVA a anulat achiziționarea unei anumite cantități din produsele achiziționate, a obținut reduceri de preț suplimentare de la furnizorul de bunuri sau de servicii ori valoarea TVA-ului de plătit cître furnizorul de bunuri sau de servicii a scăzut din orice alt motiv, precum și în cazul în care persoana impozabilă a obținut rambursarea taxei la import, iar sumele reprezentând TVA-ul achitat în amonte și/sau TVA-ul la import au fost deduse, deducerea TVA-ului trebuie regularizată prin creșterea în consecință, în declarația privind TVA-ul aferent perioadei fiscale în care împrejurările de mai sus au devenit cunoscute, a valorii TVA-ului de plătit la buget sau prin reducerea valorii TVA-ului de rambursat de la buget.”

15

Articolul 83 alineatul 1 din legea menționată prevede:

„În cazul în care, după ce se atestă livrarea de bunuri sau prestarea de servicii, baza de impozitare ori cantitatea bunurilor sau a serviciilor sunt supuse unei modificări sau se acordă o reducere, bunurile (sau o parte din bunuri) sunt remise vânzătorului, achiziționarea bunurilor (sau a unei părți din bunuri) sau a serviciilor este anulată sau contraprestația datorată de cumpărător (client) se modifică pentru orice alt motiv, un document rectificativ (de credit) în care sunt evidențiate modificările menționate anterior trebuie să fie eliberat de către persoana care a eliberat inițial documentul de înregistrare contabilă a livrării de bunuri sau a prestării de servicii. De comun acord între părți, restituirea bunurilor sau anularea serviciilor va putea fi formalizată nu printr-un document de credit întocmit de furnizorul bunurilor sau al serviciilor, ci printr-un document (notă) de debit întocmit de cumpărător (client), când acesta din urmă este persoană impozabilă în scopuri de TVA.”

16

Articolul 68 alineatul 1 din Lietuvos Respublikos mokestis administravimo statymas (Legea Republicii Lituania privind administrația fiscală), în versiunea rezultată din Legea nr. IX-2112 din 13 aprilie 2004, prevede:

„În afar? de cazul în care exist? o dispozi?ie contrar? în prezentul articol sau în legea referitoare la impozitul în cauz?, contribuabilul sau administra?ia fiscal? poate calcula sau recalcula taxa pentru o perioad? care nu dep??e?te anul calendaristic curent ?i cinci ani calendaristici preceden?i calcula?i de la data de 1 ianuarie a anului în care taxa a fost calculat? ini?ial sau recalculat?.”

17

Articolul 80 alineatul 1 din legea men?ionat? are urm?torul cuprins:

„Contribuabilul are dreptul de a rectifica declara?ia fiscal? în cazul în care termenul de calculare (recalculare) a taxelor prev?zute la articolul 68 din prezenta lege nu a expirat.”

Situa?ia de fapt din litigiul principal ?i întreb?rile preliminare

18

SEB Lizingas UAB, a c?rei succesoare în drepturi este SEB bankas, care a absorbit?o în luna noiembrie 2013, a achizi?ionat în luna martie 2007 ?ase parcele de teren de la VKK Investicija contra pre?ului de 4800000 de litas lituanieni (LTL), adic? aproximativ 1387200 de euro, cu toate taxele cuprinse (TTC). Cu ocazia acestei tranzac?ii, p?r?ile au considerat c? era vorba de o livrare a unui teren constructibil, opera?iune supus? TVA?ului. În consecin??, SEB Lizingas a achitat valoarea TVA?ului pentru opera?iunea respectiv? ?i a inclus?o în deducerea sa de TVA exigibil? pentru luna martie 2007.

19

Simultan, SEB Lizingas a predat parcelele VKK Investicija în cadrul unui contract de leasing. Totu?i, întrucât aceast? din urm? societate nu ?i?a executat obliga?iile care îi reveneau în temeiul contractului de leasing, SEB Lizingas a pus cap?t în mod unilateral acestui contract în luna martie 2009.

20

La 14 aprilie 2010, VKK Investicija a emis reclamantei o not? de credit care indica faptul c?, în absen?a unui TVA datorat, pre?ul, cu toate taxele cuprinse, care figura pe prima factur? era pre?ul f?r? taxe ?i a emis o nou? factur? în care se f?cea vorbire de un pre? de pl?tit într?un quantum de 4800000 LTL, f?r? a men?iona TVA?ul. Ea considera c? opera?iunea de vânzare în cauz? nu constituia în cele din urm? o livrare a unui teren constructibil ?i c? nu era deci supus? TVA?ului. Astfel, ea a depus o declara?ie revizuit? privind TVA?ul pentru luna martie 2007.

21

SEB Lizingas, care a refuzat s? ia în considerare nota de credit ?i noua factur? ?i s? regularizeze deducerea operat? în luna martie 2007 în conformitate cu aceste documente, a f?cut obiectul unui control fiscal în cursul anului 2012. Apreciind c? livrarea terenurilor în cauz? era efectiv o opera?iune scutit?, administra?ia fiscal? a dispus, printr?o decizie din 16 mai 2014, recuperarea valorii TVA?ului dedus necorespunz?tor sporit? cu dobânzi de întârziere ?i a aplicat SEB bankas o amend? fiscal?.

22

SEB bankas a contestat aceast? decizie la Mokestini? gin?? komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybs (Comisia de contencios în materie fiscal? din cadrul guvernului Republicii Lituania),

care a pronunțat anularea în parte a acestei decizii în măsura în care privea TVA-ul datorat și sumele accesorii. Administrația fiscală a sesizat Vilniaus apygardos administracinis teismas (Tribunalul Administrativ regional din Vilnius, Lituania) cu o acțiune în anularea acestei părți din decizia menționată. Tribunalul administrativ a respins acțiunea. Administrația fiscală a declarat apel împotriva hotărârii pronunțate de Vilniaus apygardos administracinis teismas (Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius) în fața Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei).

23

Instanța de trimitere a apreciat că această cauză ținea de cadrul interpretării și al aplicării dreptului Uniunii.

24

În aceste condiții, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1)

Articolele 184-186 din Directiva TVA trebuie interpretate în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în procedura principală, mecanismul de regularizare a deducerilor prevăzut de această directivă nu este aplicabil în cazurile în care deducerea inițială a taxei pe valoarea adăugată nu ar fi putut fi efectuată în mod legal, deoarece tranzacția în cauză, respectiv o tranzacție legată de livrarea unui teren, era scutită de la plata TVA-ului?

2)

Răspunsul la prima întrebare este influențat de faptul că (1) TVA-ul aferent achiziționării parcelelor de teren a fost inițial dedus din cauza practicii administrației fiscale pe baza căreia livrarea în cauză a fost considerată în mod greșit ca fiind o livrare de terenuri construibile supuse TVA-ului, astfel cum se prevede la articolul 12 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2006/112; (2) după deducerea inițială efectuată de cumpărător, furnizorul terenurilor a adresat cumpărătorului o notă de credit prin care se corectă valoarea TVA-ului menționat pe factura emisă inițial?

3)

În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, articolele 184 și/sau 185 din Directiva TVA trebuie interpretate, în împrejurări precum cele în discuție în procedura principală, în sensul că, în cazul în care deducerea inițială nu ar fi putut fi efectuată în mod legal, deoarece operațiunea în cauză nu era supusă plății TVA-ului, obligația persoanei impozabile de a regulariza această deducere se consideră a fi luat naștere imediat sau numai atunci când a devenit cunoscut faptul că deducerea inițială nu ar fi putut fi efectuată în mod legal?

4)

În cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ, Directiva TVA și în special articolele 179, 184-186 și 250 din aceasta trebuie interpretate, în împrejurări precum cele în discuție în procedura principală, în sensul că valoarea rectificată a TVA-ului deductibil achitat în amonte trebuie dedusă în perioada fiscală în care a luat naștere obligația sau dreptul persoanei impozabile de a regulariza deducerea inițială?”

Cu privire la întrebările preliminare

Observații introductive

25

Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 184 din Directiva TVA enunță obligația de a regulariza deducerea inițială atunci când este mai mare sau mai mică decât cea la care are dreptul persoana impozabilă. Articolul 185 alineatul (1) din această directivă precizează că această obligație este valabilă în special atunci când, după întocmirea declarației privind TVA-ul, apar modificări ale factorilor utilizați la stabilirea sumei de dedus. Alineatul (2) al acestui articol enumeră ipotezele în care, prin derogare, nu se efectuează regularizări. În temeiul articolului 186 din directiva menționată, statele membre stabilesc normele de aplicare a articolelor 184 și 185 din Directiva TVA.

26

Astfel, dispozițiile articolelor 184 și 185, la care se referă prima întrebare preliminară, enunță, ilustrând-o și delimitând-o totodată, o obligație de regularizare a deducerilor de TVA neconforme. Totuși, ele nu prevăd modul în care trebuie operată această regularizare.

27

În schimb, articolul 186 din Directiva TVA înscriează în mod expres statele membre să definească condițiile acestei regularizări. Numai în ceea ce privește bunurile de capital și, în consecință, într-o ipoteză particulară, prevăd articolele 187-189 din Directiva TVA anumite modalități de regularizare a deducerii TVA-ului.

28

În consecință, este necesar să se distingă între întinderea obligației de regularizare enunțate la articolul 184 din Directiva TVA și domeniul de aplicare al mecanismului de regularizare descris la articolele 187-189 din această directivă.

Cu privire la prima și la a doua întrebare

29

În măsura în care instanța de trimitere se referă deopotrivă, în prima sa întrebare, la articolele 184-186 din Directiva TVA și la mecanismul de regularizare a deducerilor de TVA neconforme prevăzut de această directivă, este necesar să se reformuleze această întrebare având în vedere observațiile care preced.

30

Prin intermediul primelor două întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească pe de o parte, dacă articolul 184 din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că obligația de regularizare a deducerilor de TVA neconforme enunțată la acest articol se aplică și în cazurile în care deducerea inițială nu putea avea loc în mod legal deoarece operațiunea care a condus la practicarea acesteia era scutită de TVA și, pe de altă parte, dacă articolele 187-189 din Directiva TVA trebuie interpretate în sensul că mecanismul de regularizare a deducerilor de TVA neconforme prevăzut la aceste articole este aplicabil în asemenea cazuri, în special într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care deducerea inițială a TVA-ului era nejustificată.

în m?sură în care era vorba de o opera?iune de livrare de terenuri scutit? de TVA.

31

În plus, instan?a de trimitere ridic? problema inciden?ei eventuale, în vederea r?spunsului la prima întrebare, a circumstan?ei c?, în litigiul principal, TVA?ul aferent pre?ului de cump?rare a terenurilor a fost achitat ?i dedus în mod gre?it din cauza unei practici eronate a administra?iei fiscale, precum ?i din cauza faptului c? furnizorul acestor terenuri a adresat cump?r?torului o not? de credit prin care se corecta valoarea TVA?ului men?ionat? pe factura emis? ini?ial.

32

În primul rând, se impune a observa c? obliga?ia de regularizare este definit? la articolul 184 din Directiva TVA în modul cel mai larg în m?sură în care „deducerea ini?ial? este regularizat? atunci când este mai mare sau mai mic? decât cea la care are dreptul persoana impozabil?”.

33

Aceast? formulare nu exclude a priori nicio ipotez? posibil? de deducere neconform?. Întinderea general? a obliga?iei de regularizare este înt?rit? de enumerarea expres? a excep?iilor permise de Directiva TVA la articolul 185 alineatul (2) din aceasta.

34

În special, ipoteza în care o deducere a fost operat? în condi?iile în care nu exista niciun drept de deducere ?ine de prima situa?ie preconizat? la articolul 184 din Directiva TVA, ?i anume aceea în care deducerea ini?ial? este mai mare decât cea la care are dreptul persoana impozabil?.

35

Este, de altfel, conform cu logica sistemului comun de TVA c? Directiva TVA, care a reluat în esen?? dispozi?iile din A ?asea directiv? 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legisla?iilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugat?: baza unitar? de evaluare (JO 1977, L 145, p. 1, denumit? în continuare „A ?asea directiv?”), enun?? o obliga?ie general? de regularizare a deducerilor de TVA.

36

Pe de o parte, aceast? obliga?ie este, astfel, indisociabil? de aceea, care revine fiec?rui stat membru, de a adopta toate m?surile cu caracter legislativ ?i administrativ corespunz?toare pentru a asigura colectarea în integralitate a TVA?ului datorat pe teritoriul s?u. În acest scop, statele membre sunt obligate s? verifice declara?iile persoanelor impozabile, conturile acestora ?i celelalte documente pertinente, precum ?i s? calculeze ?i s? colecteze taxele datorate (Hot?rârea din 17 iulie 2008, Comisia/Italia, C?132/06, EU:C:2008:412, punctul 37). Or, aceste verific?ri ar fi f?r? con?inut dac? nu ar fi prev?zut? regularizarea deducerilor nejustificate.

37

Pe de alt? parte, obliga?ia general? de regularizare a deducerilor nejustificate de TVA decurge ?i din neutralitatea fiscal? a TVA?ului, care constituie un principiu fundamental al sistemului comun de TVA instituit în materie de legiuitorul Uniunii (Hot?rârea din 21 februarie 2006, Halifax, C?255/02, EU:C:2006:121, punctul 92 ?i jurispruden?a citat?).

38

Astfel, în acest sistem, pot fi deduse doar taxele care au grevat în amonte bunurile sau serviciile utilizate de persoanele impozabile în scopul opera?iunilor lor taxabile. Deducerea taxelor în amonte este legat? de perceperea taxelor în aval. Atunci când bunuri sau servicii achizi?ionate de o persoan? impozabil? sunt utilizate pentru nevoile unor opera?iuni scutite sau care nu ?in de domeniul de aplicare al TVA?ului, nu poate exista nici perceperea taxei în aval, nici deducerea taxei în amonte (Hot?rârea din 30 martie 2006, Uudenkaupungin kaupunki, C?184/04, EU:C:2006:214, punctul 24). Principiul neutralit??ii fiscale a TVA?ului impune deci ?i ca deducerile neconforme s? fie rectificate în orice situa?ie.

39

Rezult? din ceea ce preced? c? articolul 184 din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul c? obliga?ia de regularizare a deducerilor nejustificate de TVA subzist? ?i în cazul în care deducerea ini?ial? nu putea avea loc în mod legal, cum este cazul atunci când opera?iunea care a prilejuit această deducere s?a dovedit c? face parte dintre cele care sunt scutite de TVA.

40

În al doilea rând, articolele 187-189 din Directiva TVA nu sunt, în schimb, aplicabile într?un asemenea caz.

41

Reiese, astfel, din articolul 187 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva TVA c? regularizarea prev?zut? de această dispozi?ie, în ceea ce prive?te bunurile de capital, se efectueaz? în func?ie de modific?rile dreptului de deducere posteroare achizi?ion?rii acestor bunuri, fabric?rii lor sau primei lor utiliz?ri. Astfel, modalit??ile de regularizare descrise la articolul 187 din Directiva TVA se raporteaz? la ipoteza particular?, vizat? la articolul 185 alineatul (1) din Directiva TVA, a unei modific?ri posteroare declara?iei privind TVA?ul a elementelor luate în considerare pentru stabilirea cuantumului deducerilor. Ele nu pot fi deci instituite pentru a regulariza deducerea efectuat? în absen?a oric?rui drept de deducere ab initio. Unele dintre aceste modalit??i, precum regularizarea frac?ionat? pe cinci ani prev?zut? la articolul 187 alineatul (2) primul paragraf din Directiva TVA, sunt, de altfel, v?dit inadaptate unei asemenea ipoteze. În ceea ce prive?te articolul 188 din Directiva TVA, acesta vizeaz? ipoteza, înc? mai special? ?i deopotriv? diferit?, a livr?rii unui bun de capital în cursul perioadei de regularizare.

42

În plus, Curtea a statuat, cu privire la dispozi?iile celei de A ?asea directive, care sunt identice în esen?? cu cele ale Directivei TVA (Hot?rârea din 30 septembrie 2010, Uszodaépít?, C?392/09, EU:C:2010:569, punctul 31), c? mecanismul de regularizare prev?zut de A ?asea directiv? nu este aplicabil decât dac? exist? un drept de deducere (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 30 martie 2006, Uudenkaupungin kaupunki, C?184/04, EU:C:2006:214, punctul 37).

43

Rezult? din ceea ce preced? c? mecanismul de regularizare a deducerilor de TVA neconforme prev?zut la articolele 187 ?i 188 din Directiva TVA nu este aplicabil atunci când deducerea ini?ial? a fost efectuat? în absen?a oric?rui drept de deducere. Acest mecanism nu este deci aplicabil mai ales unei opera?iuni de livrare de terenuri, precum cea în discu?ie în litigiul principal, care, potrivit indica?iilor instan?ei de trimitere, era scutit? de TVA ?i nu ar fi trebuit, în consecin??, s?

prilejuiasc? nici perceperea acestei taxe, nici deducerea acesteia.

44

În aceste condi?ii, circumstan?ele c?, în litigiul principal, pe de o parte, TVA?ul aferent pre?ului de cump?rare a terenurilor a fost achitat ?i dedus în mod gre?it din cauza unei practici eronate a administra?iei fiscale, precum ?i c?, pe de alt? parte, furnizorul acestor terenuri a adresat cump?r?torului o not? de credit prin care se corecta valoarea TVA?ului men?ionat? pe factura emis? ini?ial nu au nicio influen?? asupra inaplicabilit??ii mecanismului men?ionat.

45

Având în vedere considera?iile care preced?, este necesar s? se r?spund? la prima ?i la a doua întrebare c? articolul 184 din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul c? obliga?ia de regularizare a deducerilor de TVA neconforme enun?at? la acest articol se aplic? ?i în cazurile în care deducerea ini?ial? nu putea avea loc în mod legal deoarece opera?iunea care a condus la practicarea acesteia era scutit? de TVA. În schimb, articolele 187-189 din Directiva TVA trebuie interpretate în sensul c? mecanismul de regularizare a deducerilor de TVA neconforme prev?zut la aceste articole nu este aplicabil în asemenea cazuri – în special într?o situa?ie precum cea în discu?ie în litigiul principal – în care deducerea ini?ial? de TVA era nejustificat? deoarece era vorba de o opera?iune de livrare de terenuri scutit? de TVA.

Cu privire la a treia ?i la a patra întrebare

46

Prin intermediul celei de a treia ?i al celei de a patra întreb?ri, care trebuie analizate împreun?, instan?a de trimitere solicit? în esen?? s? se stabileasc? dac? dispozi?iile din Directiva TVA referitoare la regularizarea deducerilor trebuie interpretate în sensul c?, în cazul în care deducerea ini?ial? de TVA nu putea avea loc în mod legal, permit s? se stabileasc? data la care ia na?tere obliga?ia de a regulariza deducerea neconform? a TVA?ului ?i perioada cu privire la care trebuie s? intervin? aceast? regularizare.

47

Aceste întreb?ri se raporteaz? la condi?iile regulariz?rii TVA?ului. Or, a?a cum s?a spus la punctul 43 din prezenta hot?râre, mecanismul de regularizare a TVA?ului prev?zut la articolele 187-189 din Directiva TVA nu este aplicabil unei situa?ii precum cea în discu?ie în litigiul principal. De aceea, revine statelor membre competen?a s? stabileasc? într?un asemenea caz modalit??ile acestei regulariz?ri, în aplicarea articolului 186 din Directiva TVA.

48

Totu?i, incumb? statelor membre, atunci când adopt? o reglementare na?ional? care stabile?te aceste modalit??i, obliga?ia de a respecta dreptul Uniunii. În aceste condi?ii, Curtea, sesizat? cu titlu preliminar, trebuie s? furnizeze toate elementele de interpretare necesare aprecierii de c?tre instan?a na?ional? a conformit??ii acestei reglement?ri cu dreptul Uniunii a c?rui respectare o asigur?, în special cu principiile sale fundamentale (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 29 mai 1997, Kremzow, C?299/95, EU:C:1997:254, punctul 15, ?i Ordonan?a din 26 martie 2009, Pignataro, C?535/08, nepublicat?, EU:C:2009:204, punctul 22).

49

În aceast? privin??, SEB bankas a ar?tat în observa?iile sale scrise c? este contrar principiilor

securității juridice și protecției încrederii legitime și se procedează la o regularizare a deducerii TVA-ului privind o operațiune care a avut loc în anul 2007, în condițiile în care, până în anul 2013, administrația fiscală a preferat ea însăși punctul de vedere potrivit căruia această operațiune era o operațiune impozabilă.

50

Totuși, se impune, pe de o parte, a aminti că încrederea legitimă nu se poate fonda pe o practică ilegală a administrației (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 1986, Vlachou/Curtea de Conturi, 162/84, EU:C:1986:56, punctul 6). Or, potrivit deciziei de trimitere, Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei) a cenzurat, ca fondată pe o interpretare eronată a dreptului național, practica administrativă în temeiul căreia operațiunea în cauză fusese inițial calificată drept „operațiune impozabilă cu TVA”, astfel încât deducerea inițială de TVA era nelegală.

51

Se impune, pe de altă parte, a arăta că principiul securității juridice nu se opune unei practici administrative a autorităților fiscale naționale care constă în revocarea, într-un termen de decădere, a unei decizii prin care au recunoscut persoanei impozabile un drept de deducere a TVA-ului, pretinzându-i această taxă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 octombrie 2016, Nigl și alții, C-340/15, EU:C:2016:764, punctul 48 și jurisprudența citată).

52

Totuși, acest principiu impune ca situația fiscală a persoanei impozabile, având în vedere drepturile și obligațiile sale față de administrația fiscală, să nu poată fi pusă în discuție la nesfârșit (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2014, Fatorie, C-424/12, EU:C:2014:50, punctele 46 și jurisprudența citată). De aceea, faptul că punctul de pornire a termenului de decădere depinde de circumstanțele fortuite în care a ieșit la lumină nelegalitatea deducerii și mai ales că este fixat, cum ar vrea guvernul lituanian, la data primirii de către cumpărător a notei de credit prin care vânzătorul a rectificat unilateral cuantumul făr taxă al terenului incluzând TVA-ul la mai mulți ani după vânzare este susceptibil să încalce principiul securității juridice, ceea ce revine instanței naționale să aprecieze.

53

Este necesar să se răspundă la a treia și la a patra întrebare că articolul 186 din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că, în cazurile în care deducerea inițială de TVA nu putea avea loc în mod legal, revine statelor membre competența să stabilească data la care ia naștere obligația de a regulariza deducerea neconformă a TVA-ului și perioada pentru care trebuie să intervină această regularizare, cu respectarea principiilor dreptului Uniunii, în special a principiilor securității juridice și încrederii legitime. Revine instanței naționale competența să verifice dacă, într-un caz precum cel în discuție în litigiul principal, aceste principii sunt respectate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

54

Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

1)

Articolul 184 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretat în sensul că obligația de regularizare a deducerilor de taxă pe valoarea adăugată (TVA) neconforme enunțat la acest articol se aplică și în cazurile în care deducerea inițială nu putea avea loc în mod legal deoarece operațiunea care a condus la practicarea acesteia era scutită de TVA. În schimb, articolele 187-189 din Directiva 2006/112 trebuie interpretate în sensul că mecanismul de regularizare a deducerilor de TVA neconforme prevăzut la aceste articole nu este aplicabil în asemenea cazuri – în special într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal – în care deducerea inițială de TVA era nejustificată deoarece era vorba de o operațiune de livrare de terenuri scutită de TVA.

2)

Articolul 186 din Directiva 2006/112 trebuie interpretat în sensul că, în cazurile în care deducerea inițială de taxă pe valoarea adăugată (TVA) nu putea avea loc în mod legal, revine statelor membre competența să stabilească data la care ia naștere obligația de a regulariza deducerea neconformă a TVA-ului și perioada pentru care trebuie să intervină această regularizare, cu respectarea principiilor dreptului Uniunii, în special a principiilor securității juridice și încrederii legitime. Revine instanței naționale competența să verifice dacă, într-un caz precum cel în discuție în litigiul principal, aceste principii sunt respectate.

Semnături

(*1) Limba de procedură: lituaniana.